N°. 2613

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 30 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 November.

Gisteren heeft de Tweede Kamer hare beraadslagingen onderbroken, om zich te verpozen in het opmaken der lijsten van kandidaten, tot aanvulling van twee ledige plaatsen in den Hoogen Raad. Het is voor de Kamer eene soort van rustdag, al is het dat zij aan het werk der lijsten, na de dagzitting, nog eene avondzitting heeft moeten geven.

Wij maken van de gelegenheid gebruik, dat de Kamer adem schept, om een enkel woord te zeggen over hare beraadslagingen van dit jaar. Als men daarvan uitzondert de algemeene beraadslagingen, die om de rede van den heer Groen en het antwoord van den minister van Buitenl. Zaken, en wat er 's anderen daags volgde, zeer belangrijk waren; dan weten wij niet ooit vervelender en nutteloozer diskussie te hebben bijgewoond, dan die van dit najaar. Wat is er degelijks voor den dag gebragt gedurende de 14 dagen, dat de Begrooting in de Kamer besproken is? Nagenoeg niets dan lange redevoeringen en veelvuldige kleine aanmerkingen, die reeds te lezen zijn geweest, althans voor het grootste gedeelte, in de verslagen, en beantwoord, om niet te zeggen wederlegd, in de memoriën van Beantwoording.

Wij willen niet zeggen, dat wij bijzonder gesteld zijn op hetgeen men gewoon is belangrijke beraadslagingen te noemen, die maar al te dikwerf neerkomen op een beroep op de hartstogten, die buiten de Kamer zijn. Indien wij dan klagen bij de onbeduidenheid der diskussie, die wij sinds 14 dagen volgen, dan is het niet zoo zeer over de onbeduidenheid zelve, dan wel over den tijd, dien men daaraan verliest. Wij begrijpen 't dat men onder zekere omstandigheden in de Kamer niet veel kan te zeggen hebben. Maar wat wij niet begrijpen is dit, dat men uren lang kan spreken als men niets te zeggen heeft. Wel is waar, men heeft aanmerkingen voor den dag gebragt. Men heeft daartoe allezins 't regt. Maar als men aan kleine zaken de proportie van groote geeft, als men ze verdrinkt in een vloed van woorden, wiens schuld is het dan dat de aanmerkingen verloren gaan en de lange redevoeringen gehouden worden als waren zij niet uitgesproken. Wat blijft er van over? De wrevel van den snelschrijver, die zich ongeduldig maakt, en de bijlagen van de *Staats Courant*, waarin niemand gaat opzoeken wat er nutteloos in de Kamer is gesproken.

Uit Eindhoven berigt men ons op 26 November: Heden heeft de deurwaarder den Eerw. heer rektor V. H. c. s. gedagvaard om te verschijnen op den 11n December voor het prov. geregtshof van 's Bosch, ter zake van de proccssie van Meerveldhoven. Mr. Napoleon [illegible] heeft de verdediging der beschuldigden op zich genomen.

»Op dit oogenblik gaat er eene inteekenings-lijst rond in de huizen der ingezetenen, ten behoeve van onze armen, die door de broederen van Vincentius bedeeld worden. Den eersten dag is daarop voor ruim duizend gulden ingeschreven. Het laat zich alzoo aanzien, dat men wel een paar duizend gulden zal kollekteeren. In dat geval zal men in ons klein stadje nog al tegen een [illegible] winter voorbereid en bestand zijn.

»Deze week wordt Mgr. de Aartsbisschop alhier verwacht. Zijne Doorl. Hoogwaardigheid, naar men zegt, bezocht op zijn uitstap eenige liefdegestichten."

Men schrijft ons uit Nijmegen:

»Onze katholieke stadgenooten hebben een paar dagen [illegible] godsdienstige vreugde mogen smaken. Mgr. Ant. Samhiri, Patriarch van Antiochië, kwam verleden Zondag de stad met zijne tegenwoordigheid vereeren. Z. B. stapte af bij den Z. E. W. heer Deken, en na een uur verpozing werd er een plegtig lof in de kerk gezongen, waarbij Z. B., vóór en na, de Benediktie met het Allerheiligste verleende. 's Anderdaags celebreerde Z. B., volgens zijnen syrischen ritus, de H. Mis bij de Eerw. Paters van den H. Dominikus, assisteerde wederom 's avonds bij het lof in de Minderbroederen kerk, en den volgenden dag offerde hij het H. Sakrificie op in de kerk der Eerw. Paters Jezuiten.

»Telken keere werd er eene kollekte ten behoeve van de waarlijk arme syrische Katholieken gehouden, nadat er tevens in elke kerk een woord over den grooten en waardigen geloofsheld was gesproken.

»Indrukwekkend is de levensgeschiedenis van dien man, groot zijn zijne daden, welke hij in zijn apostelambt heeft verrigt, zwaar zijn de ontberingen en het lijden geweest, welke hij voor de Kerk van Christus heeft moeten verduren. Hij kan waarlijk met den H. Apostel Paulus zeggen:

»»Dikwijls ben ik op reis geweest in gevaren op rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van mijn eigen volk, in gevaren van de heidenen, van steden... van wildernissen... op de zee — onder de valsche broeders. In arbeid en moeite, in veel wakens, in honger en dorst, in veel vasten, in koude en naaktheid. Behalve deze dingen overvalt mij dagelijks de zorg voor vele kerken."

»In een woord, er bestaat eene wondervolle overeenkomst tusschen het leven van den eersten met dezen tweeden Paulus. Iedereen, welke het geluk heeft maar eenige oogenblikken in zijne tegenwoordigheid te verblijven, of zijnen levensloop te hooren verhalen, wordt voor den heiligen man weggesleept, en trekt zich het lot zijner arme onderhoorige geloovigen aan. Moge Gods voorzienigheid zijne schreden zóó bestieren, dat onze vaderlandsche steden alle in het geluk zijner onschatbare tegenwoordigheid deelen — want waar hij is daar ontvlamt ijver voor God en de H. Godsdienst, daar herleeft moed en onverschrokkenheid in den strijd, daar wordt het hart [illegible] bewogen, en voelt zich ieder Katholiek overzalig, een kind van die grijze Moeder te zijn, waarvan Z. B. het luistervolle sieraad, de verdediger en de steunpilaar is."

De geachte auteur van onderstaanden brief verzoekt daarvoor eene plaats in ons blad, die wij gaarne verleenen. Wij willen met hem niet in eenige diskussie treden over de punten van verschil; maar kunnen niet de aanmerking wederhouden, dat hij, bij zijn overgang uit Israël tot het Protestantismus, niet genoeg is vrij gebleven van de vooroordeelen, die het verstand der Protestanten zoo dikwerf benevelen. Er is voor hem een licht opgegaan, dat eigenlijk nog slechts eene flaauwe ochtendschemering is. De zaken staan hem nog niet klaar voor de oogen. En daarom is dikwerf wat hij schrijft over de zaken des geloofs, ook waar hij 't goede voorheeft, niet genoeg gerijpt, behalve nog dat menig dwaalbegrip onder de goede denkbeelden plaats neemt. Na deze bemerking haasten wij ons het woord aan den schrijver te geven.

HAARLEM, 26 November 1855.

Mijne laatste publicatiën in het *Algemeen Handelsblad* hebben aanleiding gegeven tot eene correspondentie met een innig geacht man, waarop ik het volgende geantwoord heb:

»Dank voor Uwen brief zoo even ontvangen. Reeds heb ik U in antwoord toegezonden N°. 2600 van *De Tijd*. Ik zal U, zoo als altijd, met eerbied en liefde in opregtheid aanhooren. Ik heb in den laatsten tijd èn in brieven èn in publieke stukken genoeg mijn gemoed en denkbeelden lucht gegeven, om vooral U aan de heurt te laten. Ik hoop niet in het spoor van 1851—1853 terug te vallen, voor zoover ik daarin uit een subjectief oogpunt gedwaald heb en niet genoeg zonder hartstogt gebleven ben; maar uit een objectief oogpunt, ik mag, ik wil het niet ontveinzen, kom ik al meer en meer tot de overtuiging, dat het Christendom, juist het waarachtig bovennatuurlijk Christendom, zoo als dit in onzen Heer Jezus Christus, God in het vleesch verschenen, geopenbaard is, moet blijven buiten de wereld en zich zoo min mogelijk met telkens afwisselende staatsvormen mag vereenzelvigen. Ik geloof, dat het Protestantsch Christendom naar niet meer vormen zoeken mag, dan het volstrekt noodig heeft tot kerkelijk gemeenteleven, hetgeen ik, ofschoon vele bezwaren daaraan verbonden kennende, blijf aannemen. Ik heb in den laatsten tijd veel doorsnuffeld, hier en daar. De bewering van den hooggeachten Heer Mr. Groèn van Prinsterer, dat Nederland alsnog is een Protestantsche Staat, komt mij onjuist voor, omdat ik meen dat het Staatsorganismus van een land zich oplost in het zamenstel van wetten, die dat land bezit. Zoo lang wij de grondwet van 1848 hebben, is de Protestantsche Staat onmogelijk, en maakt ons onwillekeurig feitelijk, allen tot *huichelaars*, als wij dien bedektelijk willen doordrijven. Ik zeg dit niet alleen op grond van abstracte theoriën, maar op grond van dagelijksche ervaring in gemeente- en provincie-zaken, waarvan ik vele *détails* zoude kunnen mededeelen. *In abstracto* zoude het de vraag kunnen worden, of die grondwet goed is, wat het punt van gelijkheid van kerkgenootschappen, enz. betreft, of *alles* zoude moeten worden ingespannen, eerlijk, loyaal, zonder *huichelaar* te worden, om die grondwet te doen vervangen door een ander staatsorganismus, dat ons den Protestantschen Staat legaliter zoude teruggeven. Maar daarop moet ik antwoorden, dat mijns bedunkens, de Protestantsche grondbeginselen zich wel het minst van allen in het keurslijf van staatsvormen laten opsluiten, en ten tweede, dat wel alle abstracte beschouwingen behooren overheerscht te worden door een *feitelijken* toestand, zoo als die naar waarheid in het *leading* artikel van *De Tijd* van 15 November ll. wordt aangewezen en betoogd.

»Ik heb dus met volle conscientie en diepe overtuiging mijn stuk in het *Algemeen Handelsblad* van 23 November ll. geschreven.

»*Feitelijke* toestand, niet die van een oogenblik, maar die successievelijk, gradueel ontstaan is, beteekent voor mij veel; want ik, die als Christen aan eenen persoonlijken en albesturenden God geloof, zie daarin het werk der Voorzienigheid, eene openbaring Gods, die voortgaat, zich aansluitende en moetende getoetst worden aan die schriftelijke blijvende openbaring, ons door het vroeger bestaan van het Joodsche volk en van het Godswerk Christi op aarde geschonken. — Nu wil ik wel niet, zoo als onze ongeloovige *politici* van deze dagen mij op den voorgrond op Sir Robert Peel beroepen, om aan te toonen dat gemodificeerde en zich steeds modificerende overtuigingen altijd geoorloofd blijven; maar ik wil slechts opmerken, dat alles neerkomt op de juiste waarde van het woord *overtuiging*, en dat die van heden bij mij steeds die van gisteren, om geen *huichelaar* te worden, beheerschen moet.

»Wel weet ik, dat bij die overtuigingen, voor zoover zij uiteenloopen, de geleidende draad en het verband moeten aanwezig blijven en tot verantwoording kunnen aangetoond worden. — Volg ik het bovenstaand systeem niet, dan loop ik het gevaar, na éérst abstracte theoriën als constant *point de départ* genomen te hebben, al wat God mij door *feitelijke* toestanden bij voortduring openbaart, te moeten voorbijzien of verwringen tot het vasthouden aan vroegere *subjectieve* meeningen.

»Ik geloof door Gods goedheid en milde genade in de waarheid van het bovennatuurlijk Christendom dieper te zijn doorgedrongen dan in 1851—1853, maar die kennis, welke zaligheid geeft voor den dag van heden en voor de toekomst, ontneemt niets aan mijne overtuiging, in het *Algemeen Handelsblad* van 23 November ll. uitgesproken, dat Nederland niet meer is een Protestantsche Staat, maar een gemengde Staat en dat de geheime *stoffelijke* Protestantsche genootschappen een bederf zijn voor ons land en voor het Pretestantismus het allereerst, eene ondermijning van ons Staats organismus en eene aankweeking, ten gevolge van valsche, verwrongen toestanden, van HUICHELARIJ."

Tot zoo ver de overgenomen brief. Mag ik nog eens hierbij voegen het slotwoord uit de *Préface* van *Méditations et Etudes morales* par M. Guizot:

»*La foi chrétienne et la liberté religieuse: le salut des peuples est à ce prix.* Jhr. M. SALVADOR.

Door de diakonie der evangelische luthersche gemeente te Amsterdam is, naar aanleiding van het verontrustend besluit, door den Gemeenteraad ter zake der geneeskundige armverzorging genomen, het volgende adres bij dien Raad ingediend:

EDEL ACHTBARE HEEREN!

De Diakonie der Evangelisch Lutherschе Gemeente te Amsterdam had de eer zich bij eerbiedig adres tot Uwe

vergadering te wenden, voor dat de geneeskundige armverzorging een onderwerp uitmaakte der beraadslagingen van den Raad.

Zij vermeende daarbij de verklaring te moeten afleggen, dat zij als diakonie, die hare eigene inrigting voor geneeskundige armverzorging had, geen bezwaar had tegen de *concept verordening zelve*, als meerendeels *haar niet betreffende*, maar daarentegen te meer tegen de opvatting der armenwet in de Memorie van Toelichting.

Zij was bevreesd, dat zij te veel gewigt hechtte aan de meening, dat zoodanige beginselen bij eenige meerderheid van den Amsterdamschen Raad ingang zouden kunnen erlangen, en dat een ernstige strijd daartegen te voeren zou zijn.

Zij heeft zich echter bedrogen; want, naar de berigten in de openbare dagbladen, heeft eene meerderheid van den Raad zich door die toelichting zoodanig weggesleept gevoeld, dat zij de *daaruit voortgevloeide beginselen en amendementen* heeft aangenomen, waardoor, zoo als de dagbladen vermelden: het beginsel is aangenomen »dat de kerkgenootschappen voor de verpleging hunner behoeftige ledematen in de gasthuizen zullen betalen en wel 20 cents (voor elken verpleegdag) voor elken verpleegde" (*Gemeenteblad* N°. 212).

De diakonie vermeent, dat zij, na het bekend worden hiervan, aan de verpligting, om voor de belangen harer verarmde geloofsgenooten te waken, zou te kort doen, indien zij zich niet andermaal met den meest mogelijken eerbied, maar ook met al den ernst, dien het gewigt der zaak vordert, tot UEA. wendde met het verzoek, dat het UEA., in het belang der behoeftigen der kerk, zoowel als in dat der stad zelve, behage terug te komen op zoodanige beginselen, in eene *weinig voltallige* Raadsvergadering waarin ongeveer *een derde* der Raadsleden *ontbrak*, genomen met de meerderheid van *slechts ééne stem*.

Zij gevoelt te meer vrijheid, om in die omstandigheden tot UEA. daartoe het verzoek te rigten, vermits daardoor de Raad *terug zal keeren* tot het beginsel, niet lang te voren over hetzelfde onderwerp aangenomen als *grondslag*, waarop het gebouw der verordening moest worden opgetrokken.

Voordat zij daartoe overgaat, wenscht zij echter eene vraag in het midden te brengen, welke zij moeijelijk kan beantwoorden, zoolang niet officieel blijkt, wat de verordening thans inhoudt.

De Diakonie namelijk zou uit de gevoerde diskussiën, voor zooverre die bekend zijn gemaakt, mogen opmaken, dat de gedachte meerderheid der vergadering bedoeld heeft, dat voortaan geen lid van eenig kerkgenootschap in de gasthuizen ter verpleging zou mogen opgenomen worden, ten ware het kerkgenootschap voor hem betale 20 cent voor elken verpleegdag; en daartegen zou zij onoverkomelijke bezwaren aan te voeren hebben.

Als zij echter uit dezelfde mededeelingen ziet, wat werkelijk *bepaald is*, dan vermeent zij, dat schier de reden zou ontbreken voor haar, om nogmaals tot UEA. te komen, en de vraag rijst: wat is ten dien aanzien verordend?

Het art. 20, gelijk het volgens de mededeelingen zou zijn gewijzigd, zou thans zeggen: »dat worden toegelaten »*a* ter kostelooze verpleging behoeftigen, die hetzij door eigen inspanning, hetzij van liefdadige corporatiën hulp als loopende zieken kunnen erlangen;"— »zoolang nu *diakoniën* behooren tot »liefdadige corporatiën" (en wie zal haar dien wettigen eeretitel kunnen betwisten?) zal eene diakonie, zooals de vertoonster, die overigens haar bedeelden geneeskundig verzorgt, niet geroepen zijn, om zoo noodig het *medegenot van de stedelijke gasthuizen* voor hare behoeftigen voor *geld te koopen*; maar deze zullen, even als andere behoeftigen, *om niet* daarin worden opgenomen, zoolang de letter der wet alzoo bestaat; want, waar de *letter* zoo duidelijk is, kan men niet achten, dat een beroep op den *geest* des wetgevers, die het *tegenovergestelde van den uitgedrukten wil* zou moeten te kennen geven, zou kunnen gelden.

Gelijke vraag zou men ten aanzien van art. 22 kunnen doen; is de mededeeling van het daarin gewijzigde juist, dan is het zeker, dat, welke ook de bedoeling van de geachte voorstellers des amendements geweest zij, de verordening zelve hare diakonie buiten toepassing houdt; — volgens de dagbladen zou aan dat artikel een litera *d* toegevoegd zijn, houdende: »voor behandeling in de gasthuizen tegen vergoeding van 20 cents voor elken verpleegdag."

Is daarbij niets verders bepaald, dan treft deze bepaling de armen van *hare* gemeente niet, omdat het art., blijkens den aanhef, *alleen* spreekt van »kerkgenootschappen, die *geene zelfstandige inrigting* voor geneeskundige armverzorging hebben; waartoe requestrante niet behoort.

De Diakonie vermoedt echter, dat de juiste redaktie niet zal zijn medegedeeld, maar dat deze meer in overeenstemming zal zijn met het boven aangeduide beginsel en meent uit dien hoofde thans te moeten overgaan tot haar eerbiedig verzoek aan UEA. om ten dien aanzien *terug te keeren tot den oorspronkelijken grondslag, door den Raad gelegd.*

De Diakonie vermeent, dat dit beginsel niet is kunnen worden aangenomen, dan door hen, die met de opvatting van de armenwet instemden, welke in de *Memorie van Toelichting* werd aangegeven; de *amendementen* toch werden ALLEEN DAARUIT *ontwikkeld* en *afgeleid*. Zij zal alzoo ook de gronden, in haar vorig adres daartegen reeds ingebragt, nader moeten ontwikkelen. Zij meent *te meer* tegen die beginselen der *Memorie van Toelichting* en de *daardoor aannemelijk gemaakte* amendementen te moeten opkomen, vermits daarbij op den voorgrond werd gezet, »dat het al of niet handhaven van dit beginsel **van ruimer toepassing is dan op dit deel alleen**", zoodat, naar hare bescheidene meening, hier de **eerste stap** zou zijn beproefd, om *ook in andere opzigten* aan de armenwet eene *rigting* te verzekeren, welke *niet* die des wetgevers is en voor Staat en Kerk beide verderfelijk zou worden. De Diakonie heeft bij eerbiedige adressen aan de wetgevende magt des Rijks onvermoeid beginselen bestreden, welke in vroegere voordragten meer, in latere minder, waren opgesloten, en welke zoo zeer tegen den aard des volks en de zeden des lands indruischten, dat ook de volksvertegenwoordiging die niet tot de hare heeft willen maken; en weinig gedachten had zij, dat zij later genoopt zou worden bij de Regering van Amsterdam te moeten opkomen tegen eene uitlegging van den geest en van de beginselen der armenwet, welke de stoutmoedigste wenschen van aanhangers van vroegere ontwerpen verreweg zou overtreffen.

Zachtheid, gematigdheid, juiste afscheiding van de bevoegdheid en verpligtingen van burgerlijke en kerkelijke armbesturen, vrijheid zonder misbruik voor de laatste en soortgelijke beginselen zijn bij de toepassing der armenwet door Z. E. den minister van Binnenlandsche Zaken aan de burgerlijke besturen, en, op uitnoodiging der Hooge Regering, door de hoogste kerkelijke collegiën aan de diakoniën, aan het harte gelegd; daardoor meende men, en te regt, dat in deze zaak iets goeds tot stand zou komen en juist »de kiem van ernstige konflikten tusschen burgerlijke en kerkelijke armbesturen" zouden voorkomen worden, waaromtrent de *Toelichting* »de toekomst met zoo groote bezorgdheid te gemoet ziet," en welke deze meent te kunnen opheffen door de kerkelijke armbesturen in hunne teederste belangen, in hunne vrijheid van administratie en onafhankelijke beschikking over hare gelden te treffen, door bepalingen, welke niet vrij te pleiten zijn van *zedelijken dwang;* alleen in de hoop van eenige gelden in stads kas te zien vloeijen, en door eene opvatting en toepassing der beginselen van de armenwet daar te stellen, *geheel in strijd* met die, welke zij zelve als »de meest gangbare" heeft moeten erkennen.

Dat de Toelichting dwaalt, meent de Diakonie eerbiedig voldoende te kunnen aanwijzen door de meeste harer opvattingen te vergelijken met die des wetgevers:

De *Armenwet* wil *vrijheid* voor de ongesubsidiëerde kerkelijke armbesturen in hun beheer, in de beoordeeling van *hetgeen* en *hoe* zij *kunnen* en *mogen uitreiken* en *daarstellen* (art. 2, 6, 7, 12 (waar ook sprake is van »*kan* erlangen") 20, 21):

De *Toelichting* vat de wet op, alsof er gelezen werd: het bestuur der burgerlijke gemeente heeft *het toezigt* over de *mate* en *wijze* van onderstand door de diakoniën te verstrekken; zij regelt en *bepaalt*, *welke onderstand* bij voorkeur zal worden gegeven, *welke* betalingen zij aan de diakoniën te doen hebben.

De *Armenwet* wil, dat *subsidie* zoo *min mogelijk* worde aangevraagd, (art. 59, 60 en 61); —

De *Toelichting* wil »dat de burgerlijke gemeente de kerkgenootschappen moet *nopen* zoodanigen onderstand des noodig — te vragen."

De *Armenwet* wil, dat kerkbesturen zich, zoo *vrij bewegen* als met de regten en verpligtingen van het staatsgezag bestaanbaar is", waaronder zij brengt »het regelen der *wijze*, *waarop* die giften aan de armen, waarvoor zij bestemd zijn, *worden uitgereikt*" (Mem. van Toel. der Regering); —

De *Toelichting* wil, door nieuwe verordeningen, *bepalen de wijze* van beheer; *aanwijzen*, *welken* onderstand *zij in de eerste plaats* te verstrekken hebben.

De *Armenwet* wil, dat ongesubsidieerde kerkelijke besturen vrij zijn in de *beschikking over hunne* inkomsten en *geene rekening* daarover aan het staatsgezag doen; —

De *Toelichting* wil het beginsel vastgesteld zien, dat ten aanzien van *elken* behoeftige *rekenpligtigheid* aan den Raad en *verantwoording over de afwijzing* ontstaan, door te vorderen »overlegging van den staat hunner inkomsten en uitgaven.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* heeft, bij de behandeling der *wet*, de geruststellende verzekering gegeven (en met het oog daarop is de wet aangenomen: »dat de *vraag*, *aan de kerkelijke instelling te rigten*, alleen kan zijn, *of de arme* van haar *al dan niet ondersteuning kan erlangen, zonder dat men zich*, ingeval van ontkenning, *heeft in te laten met de redenen*, die daartoe hebben geleid, en dat het antwoord van het kerkelijk bestuur alleen *ja* of *neen* behoeft te zijn;" —

De *Toelichting* noemt eene gelijke opvatting der wet »eene *goochelende* verandering der letters," waar zij zelve op gelijke wijze het *niet willen* in de plaats van *niet vermogen* aan de kerkelijke besturen zou toedicht

De Minister zegt, in de Memorie van beantwoord op de bezwaren in de Afdeelingen *op dit punt* ontst bl. 618: »Daar, waar de diakonie geldelijken en burgerlijk bestuur geneeskundigen onderstand verstre zal de *laatste, zoo de diakonie er* ZICH *niet mede bela* van zelf behooren tot hetgeen het burgerlijk bestuur verleenen; want het geven van *geneeskundige hulp* zieken is voorzeker in redelijken zin *volstrekt on mijdelijk*."

De beginselen der *Toelichting* en de daaruit ontst *amendementen* zeggen: indien de diakonie *zich* er mede *belast*, indien *zij geene gasthuizen* heeft en niet laat *dringen tot* betaling van verpleegkosten, den de deuren der *bestaande stedelijke* inrigting voor lijder, die tot zoodanig kerkgenootschap behoort, geopend.

Nog eene opmerking zij het der Diakonie vergund het midden te brengen omtrent het beginsel der *Toeli ting* en de daaruit ontsproten amendementen.

De *Toelichting* wil de woorden van art. 21 niet hunne *natuurlijke* beteekenis gelezen hebben, welke eene *goochelende verandering van letters* noemt; m heeft zij ook bedacht, dat hetgeen ten aanzien *van eenen* waar is, zulks ook *voor den anderen* moet zij Art. 21 spreekt *niet alleen van kerkelijke armbesture* maar *ook van bijzondere instellingen van weldadighe* welnu, is het *waarheid*, dat de *opvatting van den ge* der armenwet in de *Toelichting* juist is; zegt art. »dat de burgerlijke gemeente geenerlei onderstand lidmaten van kerkgenootschappen verleent, dan voor veel die *kerkgenootschappen* (waarschijnlijk bedoeld: *pla selijke kerkelijke armbesturen*) daartoe aanvrage hebb gedaan en tevens voldoende (d. i. door overlegging den staat hunner inkomsten en uitgaven, in verba met hunne reglementen) hebben *bewezen*, dat *zij* tot geven van *dien* onderstand *buiten magte* zijn?" dan m dit ook gelden voor de *privaatinrigtingen* en zullen *deze* weldra *rekenpligtig* worden gemaakt; *dezelfde wo den* kunnen *niet tweederlei beteekenis* in eene en deze zinsnede hebben.

Neen, Edel Achtbare Heeren! de waarheid is, dat » meest gangbare opvatting" ook *die* is, *welke bij de stelling der wet* bij de *beide deelen* der wetgevende m heeft *voorgezeten* en dat *die* der *Toelichting* zou kun genaamd worden een *optisch zinbedrog*, waarbij ee *gewenschte* of *geliefkoosde* stelling zich zoo dikwerf dringend voor het *oog heeft gespiegeld*, dat men waa die *in de wet* te lezen, terwijl ze *daarbuiten* ligt *alleen in de gekoesterde voorliefde bestaat.*

Na de uiteenzetting van deze beginselen, moet de Dia nie nog de ernstige en plegtige verklaring afleggen: de opvolging der bepalingen van de amendementen *onmogelijk* is.

In haar vroeger adres heeft zij in de aanduiding door haar *vrijwillig* (en vóór dat aan nieuwere armen ten gedacht werd) opgerigte eigene geneeskundige di reeds bewezen, dat *geene zucht om zich te onttrekk* of *om misbruik* te maken van hare wettelijke *vrijhe* hare instelling beheerscht; zij kan dit bewijs nog a vullen door te wijzen op hare mede vrijwillig daa stelde inrigting, om de uitbreiding van armoede te te gaan, door aan lands en stedelijke gepensioneer gratis voorschotten te verstrekken en hen te vrijwa voor of hen te redden uit de handen van baatzucht en tot armoede brengende geldschieters; en door te zen op het tijdig aan Burgemeester en Wethouderen gezonden Reglement op haar armbeheer, waaruit blijken, dat zij op 8 December 1854 en alzoo na invoering der Armenwet de opname van kinderen haar Weeshuis en van bedeelde partijen zeer *vergem kelijkt en uitgebreid* heeft (art. 163 *d*, 164 en 330 *d* van haar Reglement).

Maar, hoe gaarne zij *op dien weg* ook wenscht vo te gaan, zij mag niet toelaten, dat *indirect* door an ren over hare geldmiddelen worde beschikt, en dat, strijd met de armenwet, door het burgerlijk best worde aangewezen, *welke betalingen* zij *bij voorkeur* doen hebbe.

De verlangde betaling van 20 cent (thans reeds aa duid als »*tegemoetkoming*" in tegenstelling van »*ver ding*," als ware daarin eene *voorbereiding tot ver stappen* ook in dit opzigt) voor elken verpleegdag in gasthuizen voor *ieder*, die daaraan behoefte mogt ben en *tot haar kerkgenootschap* (hare *gemeente?*) behooren, is haar zoo wel om den daarin gelegen *lijken dwang* als uit anderen hoofde *ondoenlijk*.

Zij is niet *bij magte* daaraan te voldoen; *niet* *geldelijke*, maar niet minder *administratieve moeij heden* zullen haar dit beletten.

Eene zoodanige betaling zou hare finantiëele krach te bovengaan, zou haar in onoverkomelijke verwikke gen brengen ten aanzien van haar *rigtig beheer* en aanzien eener *behoorlijke controle*.

De aangeduide amendementen zullen alzoo een van zaken doen geboren worden, welke anormaal tegen het belang der stad-zelve en de stedelijke ge

kundige armverzorging tevens zijn zal.

Het hoofddoel toch van deze is te waken voor den gezondheidstoestand en daaronder het voorkomen van algemeene ziekte of epidemie in het belang der stad.

Van daar de verpleging in de gasthuizen, wanneer de *aard der ziekte* of de *toestand der woning* de huisselijke niet meer kan toelaten of *vrees voor uitbreiding* die verbiedt.

Al die nadeelen, welke UEA. wijsselijk trachten te voorkomen, zullen voor een groot deel blijven bestaan, indien UEA. niet *terugkeeren tot haar oorspronkelijk besluit* op de besprokene aangelegenheid; bij typhus, koortsen, cholera en soortgelijken zal de algemeene ziektetoestand meer en meer toenemen, omdat voor het grootste aantal lijders (hetwelk voorzeker *zij* zullen uitmaken, *die tot eenige kerkelijke gemeente behooren*) de *gasthuisdeuren* zullen *gesloten* blijven, *omdat* de meeste kerkelijke besturen *niet bij magte* zullen zijn die verpleging te koopen, *om dat* deze *geene gast- of zieken-huizen kunnen daarstellen* en *omdat* de *bestaande*, de door de bijdragen der burgerij onderhoudene, de *stedelijke* gasthuizen voor *hen* gesloten zullen blijven, ten einde te geraken tot het min wenschlijk doel, om de kerkelijke inrigtingen te *nopen* onderstand te vragen.

De Diakonie wenscht *de verantwoordelijkheid* niet te dragen *voor de gevolgen* der jongst aangenomen bepalingen, waaraan zij *niet kan* voldoen, en heeft daarom gemeend die aan de aandacht van UEA. niet te mogen onthouden, vóór dat eene andere staving, door de ondervinding van het rampzalige van zulk een staat van zaken, geleverd worde.

Maar en is meer, hetgeen ten nadeele der stedelijke armverzorging door de gedachte bepaling zou kunnen werken. Bij de remonstrantie is de zorg voor de huisselijke geneeskundige behandeling tot heden niet streng beperkt tot hare bedeelden: volgens art. 366 al. 3 van haar Reglement *kan* zij zich ook uitstrekken » tot *niet* bedeelde doch behoeftige leden der Amst. Evang. Luth. gemeente," alsmede tot niet gealimenteerde doch behoeftige kinderen, beneden de 18 jaren, mits Evang.-Luthersch-gedoopt zijnde,

En het is zeker, en zij heeft het bij haar jongste adres reeds verklaard, dat, *indien* de Diakonie *bij magte* ware of *werd*, *nu* of *later* eenigzins *op andere wijze* aan den wensch van het Stedelijk Bestuur te voldoen, ten aanzien harer *bedeelden*, het noodwendig gevolg der aangenomen amendementen zou zijn, dat de Diakonie maatregelen zou moeten nemen, dat de toepassing zich niet te zeer en tot hare onoverkomelijke schade uitbreidde, dat is: dat zij, hare ondanks en tot haar leedwezen, genoodzaakt zou zijn het Reglement in dier voege te wijzigen, dat hare geneeskundige hulp *voortaan alleen aan hare bedeelden* werd verstrekt en onthouden aan de overig aangeduide behoeftigen, welke daardoor volgens art. 17 uwer ordonnantie, dadelijk in dit opzigt *ten laste der stedelijke armverzorging* zouden vervallen.

De Diakonie vleit zich, dat bovenstaande gemoedelijke opmerkingen en bezwaren, met al den eerbied, aan de stedelijke overheid verschuldigd, maar niet minder ernstig voorgedragen, UEA. zullen bewegen, om terug te komen op de besprokene beginselen en *terug te keeren tot den vroeger wijsselijk door UEA. aangenomen grondslag* en alzoo uit de bedoelde verordening te verwijderen het beginsel, »dat kerkelijke armbesturen voor *elk* verpleegdag voor *elk* hunner in de gasthuizen verpleegde lidmaten zullen te betalen hebben;" eene bepaling, welke *uit haren aard* zich zoodanig ongunstig kenmerkt, dat het geachte en gemoedelijke Hoofd van het Stedelijk Bestuur, aan hetwelk de uitvoering is opgedragen, gemeend heeft, bij uitzondering op zijne gewoonte, uitdrukkelijk te moeten opkomen tegen eene mededeeling, *alsof hij zijne stem aan zulk eene bepaling had geschonken.*

Hetwelk doende, enz.

AMSTERDAM, 29 Oktober 1855.

De Diakonie der Evang. Luth. Gemeente te Amsterdam.
(*get.*) G. J. BOELEN, *Voorzitter.*
(*get.*) J. G. KUHN, *Secretaris.*

Men verneemt, dat te Hoogeveen een manslag met voorbedachten rade is gepleegd, jegens zekeren jongeling aldaar. De verslagene des avonds van zijn meisje huiswaarts willende keeren, moet door een jongeling onverwachts op eene geweldadige wijze aangevallen en van het leven beroofd zijn. De dader schijnt daarna het lijk op eene zorgvuldige wijze verborgen te hebben; althans ondanks alle ijverige nasporingen is het nog niet mogen gelukken het lijk des ongelukkigen te vinden. De politie en de aldaar gestationneerde dragonders, dienstdoende als marechaussée, zijn dagelijks ijverig bezig om den vermoedelijken dader, die zich onmiddelijk uit de voeten heeft gemaakt, op te sporen, waarin men echter thans nog niet is geslaagd. Een paar anderen met dit afgrijsselijk voorval in zekere betrekking staande personen, moeten reeds gearresteerd zijn. (*U. C.*)

Naar aanleiding van de mededeeling in den *Echo Universel*, door ons overgenomen, ontvangen wij van eene andere zijde de stillige verzekering, dat de heer Mijer, nieuw benoemd minister van koloniën, tot de Protestantsche godsdienst behoort, en niet tot de Israëlitische. Hoezeer wij dit een zeer onverschillig punt rekenen, voldoen wij aan het verlangen van den geachten teregtwijzer door die onjuistheid te herstellen. (*Arnh. Cour.*)

Bij het departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen, van den minister van Koloniën, eene assignatie groot *twee honderd drie en negentig gulden vijftig centen*, zijnde het bedrag der in de kolonie Suriname nader ingezamelde bijdragen ten behoeve der slagtoffers van den jongsten watersnood in het Vaderland.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag, 28 November.

In deze zitting zijn ingekomen:

1°. een wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855 (Subsidie aan de Maatschappij van Weldadigheid);

2°. eene missive van den minister van Koloniën ten geleide van een afschrift van een Koninklijk besluit, houdende bepalingen omtrent het muntloon der koperen pasmunt voor Nederlandsch Indie.

De Kamer heeft zich bezig gehouden met het opmaken der nominatien voor de vervulling der vacatures, ontstaan in den Hoogen Raad der Nederlanden, ten gevolge van het overlijden van den vice-president mr. J. Op den Hooff, en het eervol ontslag op zijn verzoek verleend aan den raadsheer mr. W. B. Donker Curtius van Tienhoven.

Op de eerste lijst zijn gebragt de namen der heeren mrs.: J. C. Voorduin, raadsheer in het provinciaal geregtshof in Utrecht; F. F. Karseboom, advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Noordholland; K. A. Meeussen, lid der Kamer; L. Metman, advokaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden; en A. de Pinto, advokaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden.

In de avondzitting heeft de Kamer op de *tweede* lijst gebragt: de heeren: Mrs. C. L. de Vos, prezident van de arrond.-regtbank te Utrecht; J. H. van der Sande, en Jhr P. J. Elout van Soeterwoude, beide raadsheeren in het prov geregtshof van Zuid-Holland, F. J. Jespers, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, raadsheer in het Hof van Noordbrabant en Jhr. A. G. van Vredenburch, auditeur-militair in de provincie Zuid-Holland.

PER TELEGRAAF.

's Hage, 29 November.

De Eerste Kamer is tegen Woensdag 12 December bijeen geroepen. In de Tweede Kamer zijn vijf wets-ontwerpen over amortisatie enz. aangenomen.

'sGRAVENHAGE, 28 Nov. De minister van Financiën zal op Donderdag, 29 dezer, en de minister van Marine op Vrijdag, 30 dezer, geen audientie geven.

— In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de kommandeur Comes Robeiro en sir Belford Hinton Wilson en familie en Alves da Silva, komende van Brazilië.

— Heden middag zal door den heer Goes, aftredend majoor der dienstdoende schutterij, in het hôtel *de l'Europe*, aan heeren officieren dier schutterij, een afscheidsdiner worden aangeboden.

— Gisteren avond werd aan den nieuw benoemden majoor bij de dienstdoende schutterij, den heer H. C. A. Verhuell, door het muziekkorps dier schutterij, eene serenade met fakkellicht gebragt. Voor zijne woning op het plein, werden verscheidene muziekstukken uitgevoerd, die getuigen van den ijver, die door dat korps betoond wordt tot uitoefening van goede en schoone muziek, hetgeen tot lof strekt van den verdienstelijken kapelmeester van dat korps, de heer Grave. De kolonel-kommandant, benevens het korps officieren, waren ten huize van den heer Verhuell vereenigd. De serenade werd door schoon weder begunstigd. Eene ontelbare menigte bevond zich op het plein.

— Eergisteren werd door een varkensslagter te dezer stede een tiental varkens geslagt, die gezamenlijk 3566 ℔ wogen en waarvoor 29 cents per ℔ werd besteed.

ROTTERDAM, 27 Nov. Gisteren heeft een vreeselijke brand gewoed in de bouwhoeve van den bouwman A. Blaak, te Zuid-Beijerland, gezegd den Hitsert. De geheele bouwhoeve moet afgebrand zijn met de daarin aanwezige aanzienlijke voorraad graan, zoomede verscheidene runderen paarden en ander vee. De bouwhoeve moet eene der schoonste van den Hitsert zijn; de ramp wordt toegeschreven aan onvoorzigtigheid. Niets van het verbrande was tegen brandschade verzekerd, zoodat de schade voor den eigenaar aanzienlijk is. Naar men zegt zou eene aanzienlijke som in geldspecie uit den brand zijn gered. (*Amst. Cour.*)

SCHIEDAM, 27 Nov. Tot leden der kamer van koophandel en fabrieken alhier zijn herbenoemd de heeren J. A. J. Nolet en J. H. van Gent, terwijl er overgestemd moet worden tusschen de heeren J. D. Meijer, J. H. Z. en J. F. Legner.

HAAKSBERGEN, 27 Nov. Gisteren avond zijn in de R. K. kerk van het altaar gestolen 5 kandelaren van zeer fijn tin. Uitwendige braak is niet zigtbaar; de dader schijnt, om zijn plan te volvoeren, zich in de kerk te hebben laten opsluiten en is vervolgens door eene andere deur, welke van binnen geopend kon worden, ontkomen; tot heden is nog geen spoor van denzelven ontdekt. (*Ensch. Cour.*)

'sHERTOGENBOSCH, 27 Nov. In de vergadering van den gemeenteraad is gisteren avond in beraadslaging gebragt het voorstel der kommissie tot het vinden van een equivalent, in plaats van de afgeschafte belasting op het gemaal en andere middelen; nadat alvorens voorlezing was gegeven van eene missive der kamer van koophandel, blijvende aandringen op de afschaffing van alle middelen die den vrijen handel belemmeren, en de invoering van een personelen omslag; van een adres van 40 tal voorname ingezetenen, houdende gelijke vraag, en van een dergelijk adres van slijters in sterke dranken, hunne bezwaren te kennen gevende tegen de verhooging der belasting op het gedistilleerd, tot op 125 opcenten.

Achtervolgend staakten de stemmen (8 tegen 8 stemmen), op de voorgestelde verhooging der opcenten op het het gedistilleerd; op het voorstel om terug te komen op het besluit, waarbij de invordering der marktgelden aan de poorten wordt afgeschaft, en op de invoering van eene belasting op den wijn. Afgewezen werd met 10 tegen 6 stemmen, het voorstel om terug te komen op de afschaffing der belasting op de bouwmaterialen en daar: bij te bepalen, dat ook bewerkt hout en meubelen, aan stadsbelasting zouden onderworpen worden; en aangenomen om eene belasting op de zemelen in te voeren, meer uit het oogpunt om den invoer te weren, dan om daarvan voordeel voor stads kas te genieten, terwijl de kommissie de door haar voorgestelde belasting op de haver introk.

Op voorstel van Mr. Napoleon Sassen, die betoogde, dat de voorgestelde hoofdelijke omslag op de huurwaarde der gebouwde en ongebouwde eigendommen, voor het te kort der belastingen tot dekking der behoefte, ongelijkmatig drukkende was, werd de stemming daarover uitgesteld, ten einde de kommissie in de gelegenheid te stellen den grondslag dier belasting in nadere overweging te nemen en dienaangaande nadere voordragt te doen. (*H.*)

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*: LONDEN, 28 Nov. De Koning van Sardinie zal hier Vrijdag aankomen; Zaterdag Woolwich; Maandag Portsmouth en Dingsdag de City bezoeken; des Woensdags ontvangt Z. M. de orde van den Kousenband, en op Donderdag is het vertrek bepaald.

PARIJS, 28 Nov. Gisteren heeft de Keizer voor den aanvang der plaats gehad hebbende revue de militaire medaille, welke hij droeg, van zijne borst genomen en den Koning van Sardinie aangeboden, met hartelijkheid zeggende, dat hij niet wilde dat hij zich aan de fransche troepen vertoonde, zonder deze dekoratie, welke hij zoo zeer waardig was te dragen.

De *Constitutionnel* van heden meldt, dat de zending van den generaal Canrobert gelukt is; hij had niet in last eene krijgsovereenkomst te sluiten.

PARIJS, 29 Nov. Een besluit van den Keizer in den *Moniteur* vermeld, bepaalt dat de tentoonstelling den 30sten zal gesloten worden.

De Keizer en de Koning van Sardinie woonden het bal bij, door den gemeenteraad aan den Koning aangeboden.

De Koning heeft het hôtel der invaliden bezocht en Prins Napoleon de orde der Annonciade geschonken. Hij zal Brussel niet bezoeken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Nov. Niettegenstaande de stellige ontkentenissen van den *Morning-Post* blijft men hier beweren omtrent de zending van generaal Canrobert, dat er een traktaat tusschen Zweden en de geallieerden gesloten zou zijn, onder voorbehoud van Denemarkens toestemming.

— Heden heeft de revue ter eere des Konings van Sardinie plaats gehad; het schoone weder had de menigte in grooten getale naar het Champ de Mars doen stroomen. Uit de omliggende steden waren voor deze gelegenheid talrijke afdeelingen kavallerie ontboden.

De Keizer en de Koning zijn met gejuich ontvangen. De laatste reed op de eereplaats tusschen den Keizer en prins Napoleon, en was in de uniform van sardiniesch generaal gekleed.

ENGELAND.

LONDEN, 27 November. Volgens bevel der Koningin zal Koning Victor Emmanuel met dezelfde eerbewijzen als Keizer Napoleon, te Londen ontvangen worden.

Generaal Simpson is alhier aangekomen en met veel geestdrift ontvangen; terstond na zijn aankomst begaf hij zich naar het ministerie van Oorlog, doch Lord Panmure daar niet vindende, is hij naar diens club (united-service) gegaan, waar de tegenwoordig zijnde officieren hem met veel hartelijkheid ontvingen. Op zijn doortogt door Parijs heeft de generaal met Keizer Napoleon en Koning Victor-Emmanuel een onderhoud gehad.

— De verbanning der uitgewekenen van Jersey heeft in de wetgevende vergadering van dat eiland tot diskussiën aanleiding gegeven. De heer Guetteville, lid dier vergadering, heeft het regt des gouverneurs om vreemdelingen uit te zetten betwist, en een motie van order over dat onderwerp voorgesteld, die in de volgende zitting behandeld zal worden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 26 November. Men leest in den *Wanderer:* »Onlangs werd berigt dat Rusland voornemens was om koncessiën aan den H. Stoel te doen; het schijnt dat de onderhandelingen over dat punt tot geen voldoend einde geleid hebben, zoodat de r. k. Kerk minder dan ooit op inwilligen staat kan maken. Het orthodoxe Rusland schuwt het Katholicismus, en het konkordaat met Oostenrijk schijnt het verschrikt te hebben. Het Katholicismus beschouwt het als zijn gezworen vijand, waar tegenover iedere koncessie met een nederlaag gelijk zou staan."

BERLIJN, 25 Nov. De verkiezingen zijn in Pruissen geëindigd; onder anderen is de heer Malinkrodt, een bekend voorstander van de regten der Kerk herkozen.

— Den 8 December zal te Aken de eerste steen gelegd worden van de kerk der Onbevlekte Ontvangenis. De regering had geweigerd de afstand van een geschikt terrein door het gemeentebestuur goed te keuren, doch een katholieke familie heeft een stuk grond tot dat einde ten geschenke gegeven. Behalve het terrein is door inschrijving reeds 100,000 franks gedekt; men begroot de geheele kosten van aanbouw op driemaal zooveel. De Kardinaal-Aartsbisschop van Keulen zal de plegtigheid bijwonen.

— In Pruissen staan de Katholieken tot de Protestanten in getal-sterkte als 5½ tegen tot 9, en toch is onder de hof- en kabinets-beambten, buiten den ceremoniemeester, geen enkel katholiek. Van de 84 ministers van Staat zijn slechts 6 katholiek. Al de ministers met portefeuilles zijn protestantsch. Onder de 7 prezidenten der provinciën en de 28 der arrondissementen is slechts één van elke kathegorie Katholiek, terwij er zich onder de 8 vice-prezidenten geen enkele bevindt. Van de 68 opper-staatsraden zijn 9 van de 882 gewone Staatsraden 48 en van de 329 provinciale raden zijn 50 katholiek.

ITALIE.

ROME, 25 November. Mgr. Vecchiotti, huisprelaat van Z. H., die onlangs als Nuntius te 's Hage benoemd is, moet binnen kort naar zijn post vertrekken, waar Mgr. Belgrado, de tegenwoordige Nuntius, die, zooals men weet, tot bisschop van Ascoli benoemd is, hem afwacht. De twee prelaten zullen eenige dagen te zamen te 's Hage verblijven om den nieuwen pausselijken vertegenwoordiger op de hoogte van de aangelegenheden der godsdienst in Nederland te brengen. Mgr. Vecchiotti neemt zijn weg over Parijs.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 29 November.

GETROUWD (26 Nov.): P. F. Laederich, van Mulhausen, (Frankrijk), wed. met J. C. Kitz.

BEVALLEN (26 Nov.): A. W. C. P. Schultz, geb. Guphet, Z. - D. Posno, geb. Valkenhuyzen, D.

OVERLEDEN (19 Nov.): J. Helb. — (23 Nov.): P. van den Daal, 88 j.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55½	Livorno	2/m	f 38⅞
»	zigt	» 56	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.65½
»	zigt	» 55¾	Weenen	6/w.	» 30¼
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 243	Frankfort		» 98
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» [illegible]
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11.65
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11.80
Genua	2/m.	» 45¼	Rotterdam		

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 28 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53¼. Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 93½; Spanje 1—3 pc. 19¾; Binnenl. 3 pc. 33⅜; Romeinen 5 pc. 81⅜; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 65⅜.

PARIJS, 28 Nov. Fransche 4½ pc. 90.25; 3 pc. 65.90; 3 pc. Spanje 34¼; id. 1¼ pc. —; 4½ pc. Met. —; Rom. Leen. 84.

MADRID, 27 Nov. 3 pc. Schuld 35; id. 1¼ pc. 20.80.

LONDEN, 28 Nov. Consols 89⅛, 3 pc. Spanje buitenl. 38⅞; 1¼ pc. dito 20⅛; Comité-Bewijzen —; Passive 6¼, 5 pc. Rusl. 96; 4½ pc. dito 87; 4 pc. Holl. 93¾; 2½ pc. id. 63¾; 5 pc. Sardinië 85½; Brasilië 89; 4½ pc. Peru 75; Gren. uitg. 6½; id. werk. 19; 3 pc. Mexiko 19½; Turkije —; 4 pc. Portugal 43; Ecuador 5½; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 28 Nov. Met. 5 pc. 73¼; id. 4½ pc. 64; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 10.50; Amst. —; Parijs —; Goud 17½; Zilver 13½; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 28 Nov. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 95¾.

HAMBURG, 28 Nov. Spanje 3 pc. 30⅞; id. 1 pc. 18½; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 26 Nov. 5 pc. Met. 64¾; 1 pc. Spanje binnenl. 19½; id. 3 pc. 32⅞; Wissel op Londen 3/m. 117⅞; Parijs 93⅜p; Weenen 106¼; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			27 NOV. 4½ u. gebl.	28 NOV.		4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld	à 2½	pCt.	62⅛	62	a	62⅛	62 1/16
Dito Dito	3	»	73¼	73 1/16	»	73⅛	
Dito Dito	4	»	92 5/16	92 1/16	»	92⅛	
O. I. Leening 1844	4	»			»		
Amortis. Syndik.	3½	»	89	89	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	128½	129	»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»			»		
» Holl. Spoorw.-M.		»			»		
Obligatiën	4½	»			»		
Maatschappij van Weld.	4	»			»		
Aand. Ned. Bank		»			»		
België	2½	»			»		
Dito bij *Rothschild*	2½	»	49⅝		»		
Frankrijk, Obligatiën	3	»			»		
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	»	19 11/16	19⅝	»	19 11/16	19⅝
Dito	3	»	38¼	38⅛	»	38⅜	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	»	32 15/16	33	»	33 1/16	33
Coupon-Bewijzen				4⅝	»	4½	4½
Amortisable Schuld			6⅛	6 5/16	»	6⅛	
Portugal, te Londen	3	»	39 15/16	40	»	40 1/16	
Dito Uitgestelde					»		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	101⅝	101⅛	»		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	100	100	»		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	»		80⅞	»	81⅛	
Dito	4½	»	87	87	»		
Dito bij *Hope*	4	»	74⅜	74⅜	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	»	74		»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Certifikaten te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Certifikaten van dito	6	»		56⅛	»		
Polen, Certifikaten	4	»	67⅝		»		
Dito Aand. met Lot. fl. 500					»		
Oostenrijk, Metalliek	5	»	62 9/16	62 7/16	»	62 9/16	
Dito Nationale	5	»	65⅜	65 7/16	»	65⅜	65½
Dito Nieuwe 1847	2½	»	31⅞	31 13/16	»	31⅞	
Dito 1851 en 1852	2½	»	31⅞	31 13/16	»	31⅞	
Dito Nieuwe	5	»	72⅜	72½	»	72⅜	
Dito 1854	5	»	72⅜	72½	»	72⅜	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5	»			»		
Dito	4	»		56¼	»		
Aand. met Loting fl. 250		»			»		
Nieuwe dito 1854			f 267	267	»		
Pruiss. Aand. 1854	3½	»		1 5/16	»	1⅜	
Amerika, Bank-Aktiën Cert.			1 5/16	1⅛	»	1 5/16	
Dito Orig.			1 5/16		»		
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	»			»		
Sardinië	5	»			»		
Denemarken, Leen. te Lond.	3	»			»		
Louisiana bij *Hope*	5	»			»		
Braziliën	5	»		98	»		
Dito 1843	4½	»		97	»		
Mexiko	3	»	18 3/16	18 1/16	»	18⅛	
Dito Onbepaalde	3	»	18 5/16	18 1/16	»	18⅛	
Peru	4½	»			»		
Grenada, à £ 100	2½	»	17 11/16	17½	»	17 9/16	
Dito Uitgestelde			6⅜	6⅜	»		
Ecuador à £ 100			3 13/16	3 11/16	»	3⅞	3 11/16
Venezuela, à £ 100	4½	»			»		
Dito Uitgestelde	1½	»			»		
Grieken, te Londen	5	»			»		

5 pCt. Stiegl. 80½; Ecuador onb. 3 11/16, ⅞, 11/16; Gren. onb. 17½, 9/16; O. B. A. f 986; 4½ pCt. Braz. 89¼, 1839 97.

Bij geringen omzet waren binnenlandsche fondsen een weinig aangeboden. Van de overige vreemde fondsen waren alle nagenoeg als gisteren, met uitzondering der spaansche, die voor fransche rekening gevraagd waren. Coupon Ecuador op nieuw gevraagd.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt. Diskonto 4 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 29 November.

Gisteren zijn alhier afgedaan ca. 24000 balen Rangoon Rijst, zeilend a f 9½.

GRAANMARKT.

28 Nov. Tarwe still; 127 ℔ n. Rijn f 340 bij gerijven.
Rogge zonder handel.
Garst f 15 lager; 115 ℔ Deensche f 275.
Haver zonder handel.
Boekweit in een doen; 118 ℔ Oldenburger f 292.

Koolzaad. Noordstrand 98½; Gering End. 84½, Vriesch 88; Oostvriesch 92 £. Op 9 vaten Olie in April ek. 106½; Nov. ek. 107 £. *Raapolie* op 6/w. f 51¼; Vliegend f 53, ¼; 1°. Mei ek. f 55¼; Dec. f 57. *Lijnolie* op 6/w. f 45; Vliegend f 43¾; 1°. Maart f 43½; April f 44; Mei f 44, ¼; Dec. ek. f 42½, ¼. *Hennepolie* op 6/w. f 53¾; Vliegend f 52.

SCHIEDAM, 28 Nov. Rogge. Verkocht: 144/2 ℔ Reval f 418 6/w.; 147/2 ℔ Pommer f 414 3/m. — Garst. 130 2 ℔ Koersche f 300 6/w. — Moutwijn f 24,—; Jenever f 29,50; Amst. Proef f 30,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 28 Nov. *Granen.* Kalm en zonder omzet. Kleine partijtjes Zeeuwsch Koolzaad vonden tot f 21½ nemers.

Van *Rijst* is ons de verkoop van ca. 6000 balen Arracan per *James Stongommery* ter oore gekomen.

Voorts werden er nog 2000 k°. inlandsche *Talk* verkocht.

In *Koffij*, *Suiker* en *Katoen* is niets vermeldingswaard omgegaan.

LONDEN, 27 Nov. De heden in veiling ter verkoop aangeboden 300 vaten Barbadoes, 1160 zakken Mauritius, 1100 zakken Bengaal, 2960 zakken Penang en 330 kranj. Java, zijn wegens gebrek aan koopers teruggenomen. Verschillende partijen hollandsche en belgische *Geraffineerd*, schoon tegen betrekkelijk billijke prijzen aangeboden, konden geene koopers vinden.

Koffij. 200 vaten en 260 balen Plantage Ceylon vonden van 60 tot 68 s. koopers. Van 1250 balen van de Bewerking vond de helft tot 2 s. lager, van 52 tot 53 s. voor ord. tot goed ordinair, nemers.

Van *Piment* werden 230 balen tot 4½ a 4¾ d gedaan.

Van 8000 kistjes *Thee* in veiling werden 1600 tot vorige prijzen verkocht. Ordinair Congo 9½ d. met verkoopers.

690 balen Bengaal *Rijst* werden in veiling tot 16 s. 6 d. dat is 6 s. goedkooper voor goed middel verkocht.

HAVANA, 7 Nov. *Suiker* met zeer beperkten omzet; de koopers zijn zeer geretireerd en zeer weinig genegen de sedert eenigen tijd bestaande hooge prijzen te besteden. De notering blijft als volgt: Wit inferieur a floretes 9½ a 12 r.; blond dito 8¼ a 9½; bruin N°. 11 a 12 7¼ a 8 r.; Cucuruchos N°. 8 a 10 7 a 7½ r. De voorraad bedraagt ruim 40,000 [illegible]. Op levering werden eenige verkoopen bekend tot ca. 5 r. voor Cucuruchos, 7 r. voor bruin, 8 r. voor blond en 10 r. voor wit. Moscovados, te leveren in de buitenhavens is tot 5 a 6 [illegible] gedaan. Melasse wordt verhandeld tot 4 a 4¼ r. op levering in Dec. en 3½ a 4 r. in Maart. — *Wisselkoers* op Londen 10½ a 10[illegible]

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HAVANA, 31 Okt. Zuiderduin, Anna Maria, Amst. [illegible]
FALMOUTH, 27 Nov. Dijker, Caïro, (s.) Amsterdam na Alexandria.

UITGEZEILD:

TEXEL, 28 Nov. Kapt. Stavenisse de Brauw, de Ruiter, Ned. Oorl.-Fregat, Middellandsche Zee. - Kapt. Luit. van V[illegible]land, Zeehond, Ned Instruktie-Brik id - Freut, Tjapke Schieringa, Livorno. - Smit, Garonne, Toulon. - Tunteler, Geertruida, Lissabon.

Advertentiën.

(1557) Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, C. E. MEYKNECHT, geliefde Echtgenoote van A. STOFFELS.

AMSTERDAM, 28 November 1855.

Men verlangt met primo Februarij, eene bekwame **Keukenmeid**, van de R. C. Godsdienst en van goede getuigen voorzien, tegen een salaris van f 80 in 't jaar en hooger, naarmate zij bewijs van bekwaamheid geeft. Adres met *franco* brieven onder letter Q. bij de erven P. T. BRAAM, Boekhandelaars te Rotterdam. (1556)

Fabriek van Kerk-Ornamenten.

BILLAUX ainé et BOLSIUS,

te RIJSSEL en te 's BOSCH.

(143[illegible])

(1555) J. T. SOMMER, Boekhandelaar te Almelo, heeft alom verzonden:

Hägele, Jaarboekje voor Tijd en Eeuwigheid. Tiende Jaargang 1856. Prijs . . . . f 0.[illegible]

INHOUD.

Voorwoord des Vertalers. 1. Iets om het hoofd te schudden en de schouders op te halen. 2. Over den ouden CATO. 3. Over den nieuwen CATO. 4. Eene bekentenis. 5. Een strooiwisch voor heeren- en boeren-volk. 6. NICOLAAS VAN DER FLÜE, broeder KLAUS. 7. Over den grondslag aller staats- en private deugden. 8. FELICITAS en hare zeven zonen. 9. Een uit velen. 10. Een voorbeeld van gehoorzaamheid. 11. Iets voorloopigs over de staatkunde. 12. Gehoorzaamheid en gehoorzaamheid. 13. Over het bidden en kluizenaarsleven van broeder KLAUS. 14. Een gedwongen Kluizenaar. 15. Burgerregt. 16. Wereldbeheerschers en staatshandelingen. A. Over de rampen en wederwaardigheden. B. Over den dood. C. Oordeel. 17. Waarom verder het christelijk geloof voor alle standen eene behoefte is. 18. Over het beoordeelen en bedillen. 19. *a.* Schoenmaker, houd u bij uwe leest. 20. *b.* Oordeel niet, opdat gij niet geoordeeld wordet. 21. *c.* Uw woord zij ja ja, neen neen, dat is waarachtig. 22. Over den Onderwijzersstand. 23. Een woordje over den geestelijken stand. 24. Maar. 25. Slotrede. 26. Over den krijgsmanstand. 27. Halt! 28. Een christelijk soldaat en een heidensch soldaat. 29. Over de voeding en het levensonderhoud. 30. Een woord onder drie oogen. 31. Tweede woord onder twee oogen. 32. Derde woord aan vele vreedzame burgers. 33. Geene belastingen meer! 34. Freule hoovaardigheid. 35. Eene alledaagsche geschiedenis. 36. Een brandmerk voor de woekeraars. 37. Een lieveling des publieks. 38. Twee bloedzuigers van den staat. 39. Tusschenkapittel over het vasten. 40. Toornige afscheidsgroet aan alle luijaards.

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, verkrijgbaar:

Coptographische Avond-Uitspanningen, in twee afdeelingen, eene verzameling van ruim 200 stuks Schaduwbeelden of verlichte Schimmen. De prijs van iedere afdeeling afzonderlijk is f 1.25. De beide afdeelingen bij elkander f 2. Eene aangename uitspanning bij avond.

Nieuw Goochelaars Handboek of de Geheimen der Tooverkunst ontsluijerd. Prijs . . . . f 1[illegible]

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.